

BADACSONY KULTÚRTÁJ TANSZÉKI TERV 3.

Tárgyfelelős: Klobusovszki Péter DLA, egyetemi adjunktus
Meghívott oktatók: Kronavetter Péter, egyetemi tanársegéd
Doktoranduszok: Bedecs-Varga Éva, Bognár Melinda

tanév/félév	min.tan.:	kimérő / kredit	Ellenőrzési forma	Időpont: H, Cs.	Hely:	Tantárgykód:
2018/2019/1	4. évf. 1f.	8 h köt. / 8p	félévközi jegy	10.15-14.15	K. 277.	epkot 711

Rövid tárgyleírás

Badacsony sokrétű, összetett jelenség. Mint geográfiai elem egyedülálló tájképi együttest alkot a Tapolcai medence többi tanúhegyével és a Balatonnal. A különleges klíma, a széljárás, a vulkanikus, üledékes talaj az ember tájalkalító tevékenységével kiegészülve az egyik legkülönlegesebb magyarországi kultúráját hozta létre az egykor tűzokadó hegyek szoknyáján. A hegy tóhoz való közelisége miatt is kitüntetett helyzetben van, mind a déli partról mind a Bakony irányából feltároló változatos látvány megkerülhetetlen eleme. A "koporsó-hegy" lankás oldalait megkövesedett lávaoszlopok, szőlőkertek, valamint régi pincésorok díszítik. A földtani, zoológiai, botanikai, tájképi és kultúrtörténeti értékekben rendkívül gazdag badacsonyi vidék jelenleg tájvédelmi védestől elvezető időszakban.

A természeti környezet és az ember harmonikus együttelése azonban itt sem problémamentes. A környék lakói bányászattal, halászattal és szőlőtermeszettel és borgazdálkodással foglalkoztak. Ez utóbbi a rendszerváltást követően karoltve a gasztronómával újra virágzásnak indult, az előző kettő teljesen eltűnt. A XX. század elejétől kezdve fokozatosan a turizmus is fontos tényezővált, melynek a hagyományos hárítások formáját a fűrő- és a bortúrizmus egészít ki. A vidék népesegzsáma jelenleg is lassú csökkenést mutat. Ennek az egyik oka a mezőgazdasági és a turisztikai iparban kínált munkahelyek szezonális jellege. A település jelentős erőfeszítéseket tesz azért, hogy a hagyományos szőlőtermelő dűlők ne váljanak üdülő- és lakóterületekké.

A kurzus többek között arra is választ keres, hogy van-e lé吉ogosultsága még azon elkepzéseknek, melyek sajátos regionális építészetben látják egy ehhez hasonló kultúrtáj környezetét, esztétikai megújításának zálogát. Hogyan békíthatók össze tájvédelem, a gazdálkodás és a turizmus nagyon eltérő szempontjai? Milyen térhszánálati minták jellemzik a csak néhány napig itt tartózkodó turistákat és a bennszülöttet és ezek milyen térbeli kereteket kívánnak, implikálnak?

A szükebben vett tervezési területünk Badacsonytomaj. A félév első harmadában vizsgálatokat, problématerképet készítünk a település lehetséges fejlesztési területeiről: Badacsonyorszi strand és parti sétány, Borvidéki látogatóközpont létrehozása a római út magasságában, Új városközpont és rendezvény-tér, - Kikötő környezetének rendezése Az ebben megfogalmazott javaslatok alapján kis középületeket tervezünk.

okt.h. napt.h.	idő- pont	G Y A K O R L A T
1.	IX. 3.	bevezető előadás, a kirándulás teendőinek megbeszélése, 1. feladat kiadása (Állapotfelvétel)
36.	IX. 6.	egyéni felkészülés
	IX. 7-8.	tanulmányi kirándulás Badacsonyba
2.	IX. 10.	Wettstein Domonkos előadása. 1. feladat kiértékelése (Állapotfelvétel), 2. feladat kiadása (Vizsgálat – problématerkép)
37.	IX. 13.	egyéni felkészülés
3.	IX. 17.	2. feladat kiértékelése (Vizsgálat – problématerkép) 3. feladat kiadása (Beépítési javaslat)
38.	IX. 20.	sportnap
4.	IX. 24.	3. feladat kiértékelése: (Beépítési javaslat) 4. feladat kiadása (Funkcionális program)
39.	IX. 27.	egyéni felkészülés
5.	X. 1.	4. feladat kiértékelése: (Funkcionális program)
40.	X. 4.	építész szakmai napok
6.	X. 8.	konzultáció,
41.	X. 11.	egyéni felkészülés
	X. 13.	egyéni felkészülés
7.	X. 15.	vázlattervi hétfő
42.	X. 18.	vázlattervi hétfő
8.	X. 22.	munkaszüneti nap
43.	X. 25.	konzultáció
9.	X. 29.	vázlatterv bemutatása
44.	XI. 1.	Mindenszentek
10.	XI. 5.	konzultáció, vázlatterv pótlása
45.	XI. 8.	egyéni felkészülés
11.	XI. 12.	konzultáció
46.	XI. 15.	egyéni felkészülés
12.	XI. 29.	konzultáció
47.	XI. 22.	egyéni felkészülés
13.	XI. 26.	konzultáció
48.	XI. 29.	egyéni felkészülés

Beadási határidő: 2018. december 7. (pénenk) 12h, Pótlási határidő: 2017. december 14. (péntek) 12h

A KURZUS CÉLJA

A TT3 tervezési kurzus az épülettervezés és a nagyobb táji, városszerkezeti, településképi - összefoglalóan környezeti összefüggések kapcsolatát vizsgálja. Ezen természeti (topográfia, éghajlat, növény- és állatvilág, stb.) és társadalmi (történelem, kultúra, tájhasználat, stb.) aspektusok feltételei és egyben inspiráló forrásai is az építészeti formaalkotásnak. A legfontosabb cél ezek feltárása és beépítése jelenti az építészeti tervezésbe. Ezt egy nagyobb környezeti egységen belül kis középületek és ezek környezetének megtervezésével valósítjuk meg.

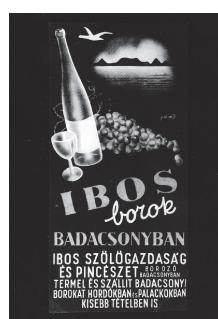
A KURZUS FELÉPÍTÉSE

A félév három részre tagolódik. Az elsőben óráról órára négy kisfeladat segítségével igyekszünk minél több információt szerezni a tervezési területről és ezeket vázlatokba, javaslatokba öntjük. A második rész a telepítéssel, az épületek helyszínbe illesztésével foglalkozik és a vázlattervel zárol. A harmadik rész az épületek és környezetük részleteinek kidolgozásával telik és a végleges tervvel fejeződik be. Hárrom fős csoportokban dolgozunk. A csoportok összetétele a félév során állandó. minden csoport a félév során kiválasztott területtel és az ide elképzelt tervezési feladattal foglalkozik.

TERVEZÉSI HELYSZÍNEK ÉS FELADATOK

1. Badacsonyors Strand

A település három része közül Badacsonyorsön nincs kiépített strandolási lehetőség. Rendelkezésre áll ugyan egy terület azonban több szempontból is problematikus. A település irányából a vasútvonal, keleti irányból magánterület zára el. Az Onkormányzat terve között korábban felmerült egy part menti sétaút kiépítése, mely a kikötőt kapcsolta volna össze a település keleti felével. Ez részben tulajdonjogi részben természetvédelmi okok miatt hiúsult meg – a part mentén védett nádasok találhatók. A feladat a terület feltárásnak megoldása, - mind Badacsonyors minden település többi részével való gyalogos közelkedési kapcsolat megeremtése, a strand épület és a hozzá kapcsolódó terület megtervezése.

3. Új városközpont és rendezvény-tér

Badacsonytomaj belvárosában a Fő út és a Kert út által határolt területen található a népi élelmód tárgyait, bútoraikat, eszközeit, kultúráját bemutató tájház. Annak ellenére, hogy a település élétében fontos középületek találhatók a környezetében - a Városháza, a Tatay Sándor Általános Iskola, rendőrség - meglehetősen lehangoló képet mutat a környezete. A tájház épületéhez feltételezhetően egykoron tartozó gazdasági udvar helyén feltáró út helyezkedik el, mely a két utca között biztosít kapcsolatot és az itt lévő parkolók megközelítését szolgálja. Az önkormányzat lakossági és idegenforgalmi szolgáltató üvezet kialakítást tervez itt kisebb turisztikai információ, biciklikölcsönző, kiskereskedelmi és vendéglátó egységek, közösségi illemhely létrehozásával. Mindezen túl azonban a legfontosabb cél, hogy a terület egésze harmonikus összképet mutasson, melynek fókuszpontjában egy új kisvárosi tér áll.

4. A kikötő és környezetének rendezése

A kikötő környezetét Badacsony vízi kapuja, a hegyet és a szőlőspincéket meghódítani kívánó turisták révén a település leginkább nyüzsgő pontja. Az itt lévő kereskedelmi tevékenység és a hozzá rendelt épített és ideiglenes infrastruktúra mindenfajta környezeti igényességet nélkülöz. Ez megmutatkozik az egykor méltán elhíresült hatvanas években készült Callmeyer Ferenc nevével fémjelezett épületegyüttes mai állapotában és használati módjában az azóta elkészült épületek igényességén. Hogyan lehet felülvizsgálni az efféle esztétikai káoszon, úgy hogy a vendéglátás szempontjai ne sérüljenek? Rendezzük a területet oly módon, hogy most meglévő kereskedelmi kapacitások megmaradjanak, viszont megszűnjön vizuális környezetszenyező jellegük.

IRODALOMJEGYZÉK:

<https://hu.wikipedia.org/wiki/Badacsony>
<https://mno.hu/grund/brit-alommunka-helyett-a-hazajat-valasztotta-az-epitesz-2434111>
<http://epiteszforum.hu/a-deli-part-alkiralya-i>
Badacsonytomaj város fejlesztési koncepciója
Badacsonytomaj Város Integrált Településfejlesztési Stratégiája
Eötvös Károly: Utazás a Balaton körül. Révai Testvérek Irodalmi Intézet R.T. Budapest, 1901
<http://www.balatoniepiteszet.hu/>
-Wettstein Domonkos: „A Balaton régió mint kísérleti terület - Az építészet pozíciói az üdülőterületi regionális tervezés kialakulásában”, in *Építés-építészettudomány* 44:(1-2) pp. 129-177. (2016)
-Wettstein Domonkos: „Építészet, identitás, Balaton. - Regionális stratégiakeresés a harmincas és a hatvanas évek építészetében.” in *Utórat: a Régi-Új Magyar Építőművészeti melléklete* 13: (72) pp. 23-28. (2013)
<http://lechnerkozpont.hu/cikk/az-epitesz-akit-a-vilagon mindenki-igy-ismer-cf-tanar-ur>
<http://lechnerkozpont.hu/cikk/a-badacsonyi-poharazo>
<https://welovebalaton.hu/lativalok.kultura/mindegy.hol.nyaralunk.csak.terasz.legyen>
<http://epiteszforum.hu/u-j-funkcio-k-a-turizmus-jegyeben-mesel-a-rege-es-a-mozi>
https://indavideo.hu/video/A_Munkasorseg_badacsonytomaji_udulobazisa
https://index.hu/urbanista/2016/07/02/gondoltad_volna_hogy_ezek_a_meno_epuletek_a_balatonna_vannak/
<http://hazai.kozep.bme.hu/hu/laposa-bazaltbor-boraszat-badacsonytomaj/>
<http://epiteszforum.hu/reduktiv-forradalom>

A BADACSONYI TANULMÁNYI KIRÁNDULÁS PROGRAMJA
(2018.09.07 péntek - 2018.09.08 szombat)

Péntek

Indulás Budapest Déli Pályaudvar (6.10h) 6.35h-7.20, Átszállás 7.23 Székesfehérváron. Érkezés Badacsony 9.47h
10h Villa Pátzay Borbirkó Pincészet (korábban Lapos) megtekintése (Badacsony, Római út 199.)
11-12h Kikötő, bazársor megtekintése (2. és 4. tervezési helyszín)
(Vízmű, Egy József Emlékmúzeum, Poharázó, Kikötő, Vitorláscsarnok)
12-13h Séta a Római úton Badacsonytomaj központjáig (SZOT étterem, Szent Donát Kápolna, Tatay Sándor Művelődési Központ)
14-19h Pálos kolostor és munkatábor romjainak megtekintése (Szent István Király Kápolna, vendég Jankovics Tibor DLA)
19h vacsora Muskáti Családi Kisvendéglő (2858 Badacsonytomaj, Balaton út 2.)
20h szabadprogram (Badacsonyi Szüret) (Esőprogram: oktatók rövid bemutatkozó előadásai)

Szombat

8h Reggeli
9h 3. tervezési helyszín megtekintése (Új városközpont és rendezvénytér)
10h 1. tervezési helyszín megtekintése strand (Jó idő esetén fürdési lehetőség)
11-16h Terepmunka, felmérés

Hazaút 17.19-19.59 Badacsonytomaj-Budapest (átszállás nélkül) (Egyéb vonatok pest felé 16.10 (3h34p), 13.19 (2h40p)